

Nr 338.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till vissa brandskyddsanordningar vid försvarsväsendet; given Stockholms slott den 14 november 1941.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Per Edvin Sköld.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 14 november 1941.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, GJÖRES, EWERLÖF.

Chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Sköld, anmäler, efter gemensam beredning med cheferna för kommunikations- och finansdepartementen, fråga om anslag till vissa brandskyddsanordningar vid försvarsväsendet samt anför därvid följande:

Flygförvaltningen har hemställt om anslag å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1941/42 till följande brandskyddsåtgärder, nämligen *dels* med 671,200 kronor till automatisk brandalarm vid vissa flygflottiljer samt vid flygverkstäderna, *dels* med 292,000 kronor till branddammar (sim-

Bihang till riksdagens protokoll 1941. 1 saml. Nr 338.

2359 41

bassänger) vid vissa flygflottiljer samt vid centrala flygverkstaden å Malmen, dels med 256,000 kronor till vissa byggnadstekniska anordningar (sektionering genom brandmurar m. m. vid flygvapnets etablissemment), dels med 15,000 kronor till brandbodas för vissa av flygvapnets etablissemment, dels ock med 64,000 kronor till ombyggnad av trätork m. m. i brandskyddssyfte vid centrala flygverkstaden å Malmen.

Sedermera har *överbefälhavaren över rikets försvarskrafter* i skrivelse den 11 oktober 1941 framlagt förslag till mera planmässiga åtgärder för ordnande av brandskyddet vid försvarsväsendet och därvid anført i huvudsak följande:

Krigrserfarenheterna hade visat, att förstöring genom brand såväl på grund av luftangrepp mot hemorten som medelst bombfällning och artilleribeskjutning i direkt samband med operationerna vore mycket omfattande. Det stora antalet industribränder under det senaste året, varvid delvis oersättliga värden förstörts, visade också betydelsen av ett väl utvecklat brandförsvar redan i fredstid. Med hänsyn till den avsevärda utökning av försvarsväsendets materiel m. m., som ägt rum under beredskapstiden, vore det av betydelse, att även under fredsförhållanden stor uppmärksamhet ägnades eldfaran inom försvarsväsendet.

I syfte att utreda brandfrågan inom försvarsväsendet hade genom överbefälhavarens försorg sommaren 1941 tillsatts »försvarsstabens brandskyddskommitté». Denna hade efter fullgjort uppdrag till överbefälhavaren inlämnat yttrande med förslag till erforderliga brandskyddsåtgärder. De synpunkter, som i yttrandet framfördes, samt de förslag till åtgärder, i vilka skrivelsen utmynnade, biträdades av överbefälhavaren. I vissa fall hade kommittén föreslagit lägre belopp för anskaffande av brandskyddsanordningar än vad vederbörlig försvarsgrensmyndighet ansett erforderligt. Skulle utan intrång på andra viktiga försvarsändamål brandskyddet kunna förstärkas utöver vad kommittén föreslagit, hade överbefälhavaren intet att däremot erinra; det av kommittén beräknade medelsbehovet syntes emellertid tills vidare förslå för att täcka minimibehovet.

I anslutning till en av brandskyddskommittén gjord hemställan hade överbefälhavaren för avsikt att snarast fastställa brandskyddsföreskrifter för försvarsväsendet samt att närmare utreda frågan rörande anställande av brandkonsulent, i vilket ärende överbefälhavaren avsåge att framdeles återkomma med anslagsäskande.

Under återopande av vad sålunda anförts har överbefälhavaren med hänvisning till brandskyddskommitténs betänkande hemställt, att för brandskyddsåtgärder inom respektive försvarsgrenar måtte ställas till förfogande för arméförvaltningen 300,000 kronor, för marinförvaltningen 725,000 kronor samt för flygförvaltningen 1,504,000 kronor.

Beträffande kommitténs redogörelse för nu föreliggande förhållanden och motivering för ytterligare anslag till försvarsväsendet för brandskyddsändamål tillåter jag mig hänvisa till handlingarna i ärendet. Vid kommitténs betänkande finnas fogade förteckningar över av kommittén förordade brandskyddsanordningar av olika slag, vilka upprättats på grundval av från försvarsgrenarnas centrala förvaltningsmyndigheter insända rapporter över av kommittén påkallade inspektioner.

Beträffande armén vore, yttrar kommittén, de inkomna uppgifterna och förslagen i förevarande avseende synnerligen omfattande men i en del fall

ganska ofullständiga. Detta ägde sin giltighet framförallt i avseende å de förebyggande byggnadstekniska åtgärderna. Någon granskning och kontroll i denna del hade icke medhunnits av kommittén, varför det syntes lämpligt, att hithörande spörsmål gjordes till föremål för ytterligare utredning inom arméförvaltningen.

Vad åter anginge övriga brandskyddsanordningar vid armén, hade förslagen om medelsanvisning för dessa ändamål tillkommit under nära samverkan med kommittén, varför kommittén kunde biträda dessa förslag i oförändrat skick. — Enligt sammandraget skulle kostnaderna för arméns eldsläckningsmateriel, till huvudsaklig del motor- och pyttssprutor, brandslang, husbrandsatser m. m., uppgå till 630,781 kronor. Härtill komme ett belopp av 75,600 kronor för vattenreservoarer, brandbodas samt uppställningsplatser för motorspruta, vadan det sammanlagda beloppet skulle utgöra (630,781 + 75,600 =) 706,381 kronor. Till nämnda belopp borde läggas 93,619 kronor för administrations- och oförutsedda utgifter, varför det totala medelsbehovet sålunda skulle uppgå till 800,000 kronor. — Beträffande eldsläckningsmateriel för fältförläggningarna i övre Norrland vore medelsbehovet härutinnan beroende av det sätt, varpå de i förläggningarna ingående barackerna avsåges skola utnyttjas för framtiden. Avsåges dessa baracker endast för tillfällig förläggning, borde för motorsprutor med tillbehör erforderligt belopp, 195,690 kronor, utgå ur kostnadsberäkningen. — Enär Kungl. Maj:t genom brev den 18 juli 1941 medgivit, att till arméförvaltningens fortifikationsstyrelses förfogande finge — i avvaktan på slutlig bearbetning av vissa uppgifter rörande förevarande anskaffningsbehov m. m. — för anskaffning av brandmateriel för militära etablissemang och anläggningar samt för tryggnad av vattenbehovet vid eldsvådor ställas ett belopp av högst 500,000 kronor från förskoftsanslag, uppginge det nu aktuella medelsbehovet i förevarande hänseende till (800,000 — 500,000 =) 300,000 kronor.

Vad angår marinens medelsbehov för brandskyddsanordningar, har kommittén anfört i huvudsak följande:

Chefen för marinen hade hemställt om anslag för vissa brandskyddsanordningar, nämligen *dels* med 1,257,315 kronor i samband med en tidigare inom försvarsstaben verkställd utredning om luftskyddet inom försvarsväsendet och *dels* med 75,321 kronor i anslutning till brandskyddskommitténs utredning. Dessa anslagsäskanden grundade sig i vissa fall på utredningar genom särskilda brandsakkunniga. De av brandskyddskommittén tillstyrkta förslagen avveke i vissa delar från de av chefen för marinen upprättade förslagen. Kostnaderna för sådana luftskyddsanordningar, som icke direkt hänförde sig till brandskyddet, hade sålunda utmönstrats, varjämte värmeledningar, för fredsbruk avsedda vattenledningar samt vissa anordningar i ångcentraler m. m. avförts från programmet. — Det i anslutning till de anförda synpunkterna uppgjorda sammandraget upptog en sammanlagd kostnad för brandskyddsanordningar för marinen av 725,000 kronor, fördelade sig med 200,507 kronor på byggnadstekniska brandskyddsanordningar, 393,660 kronor på eldsläckningsmateriel, 56,000 kronor på övriga anordningar — branddammar och brandbodas — samt 74,833 kronor på administration och oförutsedda utgifter.

Vad slutligen angår flygvapnets behov av brandskyddsanordningar av olika slag, framgår av brandskyddskommitténs utredning följande:

Bland byggnadstekniska brandskyddsåtgärder hade flygförvaltningen upptagit, bland annat, tio brandstationer för en sammanlagd kostnad av 700,000 kronor, nybyggnad för centralt intendenturförråd samt för tygförråd vid viss flygflottilj, kostnadsberäknade till 550,000 kronor, branddammar, till-

lika simbassänger vid Östgöta, Jämtlands, Svea och Göta flygflottiljer för en sammanlagd kostnad av 213,000 kronor ävensom nya divisionsförråd vid viss flygflottilj samt automatalarmanordningar vid flygflottiljerna och de större verkstäderna för en kostnad av 633,000 kronor. Dessa anslagsäskanden kunde brandskyddskommittén icke i oförändrat skick tillstyrka. — Brandstationerna borde kunna ersättas med tidsenliga brandbodas, till vilka för brandpersonalen erforderliga baracker kunde anslutas. Lämpliga sådana bodas kunde byggas för en kostnad av 25,000 kronor per anläggning. Helt nya förråd för intendentur- och tygmateriel vid viss flygflottilj syntes ej erforderliga ur brandskyddssynpunkt. En avsevärd förbättring av brandskyddet inom de nuvarande förrådslokalerna kunde vinnas enbart genom rivning av några enkla men mycket eldfarliga utrymmen i förrådsbyggnadernas närhet samt genom viss sektionering inom central- och tygförrådens byggnader. Härigenom kunde kostnaderna för dessa förråds vidkommande begränsas till omkring 20,000 kronor. — Behovet av branddammar vore i vissa fall påtagligt. Då förhållandena det medgäve, kunde det givetvis vara lämpligt, att de tillika anordnades som simbassänger. Då emellertid en dylik anordning skulle föranleda en avsevärd höjning av kostnaderna, ansåge sig kommittén icke kunna för sin del tillstyrka förslaget i oförändrat skick. Ur brandskyddssynpunkt fullt tillfredsställande branddammar med en vattenvolym av 100 kubikmeter borde kunna anordnas vid envar av Östgöta, Jämtlands, Svea och Göta flygflottiljer för en medelkostnad av 60—65 kronor per kubikmeter vatten, varigenom de sammanlagda kostnaderna för ifrågavarande dammar kunde nedbringas till 104,000 kronor. Om andra än brandskyddshänsyn kunde motivera anslag till branddammarernas utbyggande till tidsenliga simbassänger, hade kommittén givetvis intet att däremot erinra. — Ett förbättrat brandskydd för divisionsförråden å kasernvindarna vid viss flygflottilj kunde erhållas genom uppförande av en brandmur per vind för en sammanlagd kostnad av 12 000 kronor. — Ett i viss mån skärpt brandskydd kunde anses erforderligt vid flygflottiljerna samt vid flygvapnets verkstäder. Detta berodde närmast på den vid krig stora risken för luftanfall just mot dessa anläggningar. I anslutning härtill hade från flygvapnets sida bland annat föreslagits anordnande av automatisk brandalarmering vid samtliga flygflottiljer och verkstäder. Då emellertid automatisk brandalarmering närmast hade sitt särskilda värde under fredsförhållanden, och därvid främst vid verkstäder eller anläggningar, som icke kunde fullt effektivt bevakas, hade kommittén endast velat förorda dylika alarmeringsanordningar vid de centrala flygverkstäderna å Malmslätt samt i Västerås och Hässlö. — Beträffande flygvapnet — som nyligen erhållit ett anslag av 500,000 kronor för anskaffning av diverse eldsläckningsmateriel och som redan vore i färd med att upphandla denna materiel — ansåge sig kommittén böra tillstyrka, att ytterligare 80,000 kronor ställdes till flygförvaltningens förfogande dels för sådan materielanskaffning, som föranletts av brandskyddskommitténs anvisningar, dels för gäldande av sådana transportkostnader, tillhoppa 24,000 kronor, som av förbiseende icke medtagits i tidigare kostnadsberäkningar.

Beträffande kostnaderna för de av brandskyddskommittén förordade brandskyddsanordningarna vid flygvapnet har kommittén hänvisat till en vid utredningen fogad sammanställning. Av sammanställningen framgår, att för byggnadstekniska åtgärder av skilda slag beräknats 958,200 kronor, för eldsläckningsmateriel 80,000 kronor, för »övriga anordningar» 380,000 kronor samt för administration och oförutsedda utgifter 85,800 kronor, vadan det sammanlagda medelsbehovet i denna del skulle uppgå till 1,504,000 kronor.

I ärendet ha arméförvaltningen, marinförvaltningen och flygförvaltningen avgivit utlåtanden.

Arméförvaltningen, som i sitt utlåtande ifrågasatt, huruvida icke de av försvarsstabens brandskyddskommitté föreslagna brandskyddsföreskrifterna borde meddelas av Kungl. Maj:t, ävensom framhållit vikten av att en brandkonsulent anställdes vid försvarsväsendet, har beträffande arméns behov av brandskyddsanordningar yttrat följande:

Hösten 1939 hade verkställts upphandling av viss brandmateriel, varjämte åtgärder vidtagits för tryggande av vattenreserv.

Under den tid, som sedan dess förflutit, hade betydelsefulla erfarenheter gjorts angående behovet av åtgärder såväl i förebyggande syfte som för att hastigt kunna släcka genom bombanfall uppkomna eldsvådor. Dessa erfarenheter hade ådagalagt önskvärldheten av att komplettera den anskaffning, som skedde år 1939.

Sedan försvarsstabens brandskyddskommitté i skrivelse till arméförvaltningen hemställt, att inspektion måtte verkställas angående erforderliga brandskyddsåtgärder samt rapport avgivas över erforderliga åtgärder, hade arméförvaltningen från truppförbanden m. fl. infortrat förslag bland annat till anskaffning av eldsläckningsmateriel, tryggande av vattenreserv och dylikt. De inkomna förslagen hade undergått granskning inom fortifikationsstyrelsen, varefter styrelsen till chefen för försvarsstaben ingivit sammandrag över de åtgärder och kostnader, som ansetts erforderliga. Dessa sammandrag hade av kommittén och överbefälhavaren oförändrade upptagits och arméförvaltningen hemställde, att de måtte läggas till grund för beräkning av medelsbehovet. Genom de föreslagna anskaffningarna och arbetena vunnas en högst önskvärd och betydelsefull komplettering av redan vidtagna åtgärder.

Brandskyddskommittén hade jämväl riktat uppmärksamheten på byggnadstekniska åtgärder, avsedda att förebygga eldsvådor och minska deras utbredning. Fortifikationsstyrelsen avsåg att i sinom tid till Kungl. Maj:t inkomma med de förslag, vartill den i detta hänseende pågående utredningen kunde föranleda.

Marinförvaltningen har beträffande medelsbehovet för brandskyddsanordningar av olika slag vid marinen hänvisat till ett inom ämbetsverket uppgjort, den 2 oktober 1941 dagtecknat sammandrag av åtgärder och kostnader för brandskyddsanordningar. Enligt detta sammandrag skulle kostnaderna för marinens brandskyddsanordningar uppgå till ett belopp av 820,000 kronor mot det av brandskyddskommittén tillstyrkta beloppet av 725,000 kronor. Avvikelsen föranleddes av en detaljgranskning av de på olika platser erforderliga brandskyddsanordningarna, verkställd i samråd med vederbörande för luftskyddet ansvariga befälhavare.

Flygförvaltningen har beträffande brandskyddskommitténs framställning i fråga om medelsbehovet för vissa brandskyddsanordningar vid flygvapnets etablissemang hänvisat till en inom ämbetsverket upprättad promemoria, varav inhämtas bland annat följande:

I stället för av flygförvaltningen föreslagna *brandstationsbyggnader* hade kommittén endast ansett sig kunna tillstyrka den i brandstationen ingående brandboden. Flygförvaltningen hade i sina medelsökanden hösten 1941 upptagit dessa brandstationsbyggnader i samband med vissa förläggningsbyggnader. Skulle medel för brandbodar i första hand ställas till förfogande, vore det ämbetsverkets avsikt att bygga dessa så, att de senare kunde inbyggas i

brandstationerna. — Flygförvaltningen hade föreslagit, att *branddammar* vid en del etablissement utfördes så, att de även kunde användas som *simbassänger*. Kommittén ansåge sig emellertid för sin del ej kunna förorda annat än egentliga branddammar, vilka ställde sig billigare, men medgäve dock lämpligheten av en kombination. Flygförvaltningen, som ansåge att simbassänger hade en stor uppgift att fylla i fråga om hygien, ur sportsynpunkt samt för att höja personalens sim- och livräddningskunskap, hade i medelsäskande hösten 1941 upptagit dessa anläggningar.

Flygförvaltningen hade föreslagit *automatisk brandalarm* vid företrädesvis verkstäder, hangarer och förråd vid samtliga flygflottiljer och centrala verkstäder till en sammanlagd kostnad av 633,000 kronor. Kommittén ansåge sig av kostnadsskäl icke kunna förorda nämnda anordning annat än i de centrala verkstäderna. Kommittén ansåge vidare, att automatisk brandalarm ur luftskyddssynpunkt endast hade ringa värde och kunde ersättas av skärpt bevakning. Det borde emellertid framhållas, att flygflottiljerna även under normala fredsförhållanden vore mer brandfarliga än de flesta övriga militära anläggningar, varjämte flygmaterielen representerade stora ekonomiska värden och i nuvarande läge vore synnerligen svårersättlig eller oersättlig. Flygflottiljernas goda brandmateriel, brandpersonalens goda utbildning och höga beredskap utgjorde numera en garanti för att eldsvådor inom flottiljerna snabbt och effektivt kunde bekämpas, om blott eldvådorna snabbt upptäcktes och inrapporterades. Under nuvarande förstärkta försvarsberedskap med relativt riklig tillgång på personal torde brandbevakningen ske tämligen tillfredsställande medelst poster. Under fredsförhållanden däremot med liten personaltillgång vore det betydligt svårare att vid flygflottiljerna ersätta brandskyddstekniska anordningar med brandbevakning. Även om sålunda den automatiska brandalarmen måste anses innehava det största värdet under normala fredsförhållanden, kunde den dock icke fränkännas ett betydande värde även under nuvarande tillstånd. Automatisk brandalarm för samtliga flygflottiljer och centrala verkstäder hade även upptagits i medelsäskandena hösten 1941.

Kommittén hade föreslagit, att ytterligare 80,000 kronor skulle ställas till flygförvaltningens förfogande för *materialanskaffning*. Kommittén antydde, att vissa transportkostnader av förbiseende icke hade medtagits i tidigare kostnadsberäkningar. Så vore emellertid icke fallet, utan merbehovet hade tillkommit för att vid en del etablissement anskaffa eldsläckningsmateriel, för vilka medel ej blivit inräknade i fjolårets medelsäskande.

Utlåtande i ärendet har jämväl inforrats från de särskilda sakkunniga — *brandförsvarsutredningen* — vilka jämlikt beslut av Kungl. Maj:t tillkallats inom kommunikationsdepartementet för utredning rörande vissa brandskyddsfrågor. Utredningens ordförande, som — när utredningen för närvarande icke vore samlad — med hänsyn till ärendets skyndsamma natur ensam behandlat detsamma, har anfört följande:

Erfarenheter från de krigförande länderna visade, att brandskyddet i krig vore av utomordentlig betydelse. Även under fred vore det av största vikt, att militära anläggningar och förråd, vilka under ett läge som det nuvarande i många fall icke kunde ersättas, skyddades mot skada på grund av brand. Det vore därför av synnerlig vikt att försvarsväsendets brandskydd behörigen tillgodosåges.

Brandförsvarsutredningen hade i sitt arbete behandlat huvudlinjerna för rikets brandförsvar och hade icke ägnat särskild uppmärksamhet åt förhållandena vid militära förråd och anläggningar. De förslag, som utredningen

komme att framlägga, torde emellertid vara ägnade att skapa bättre förhållanden även såvitt anginge försvarsväsendets brandskydd.

I skrivelsen den 11 oktober 1941 hemställde överbefälhavaren — som den 10 oktober 1941 fastställt brandskyddsföreskrifter för försvarsväsendet — om vissa anslag för det militära brandskyddets ordnande. Dessa anslag torde böra beviljas. De åtgärder, som med anlitande av dessa anslag skulle verkställas, syntes nämligen vara väl motiverade med hänsyn till rådande förhållanden och låte sig väl förena med de förslag till ny brandorganisation, som utredningen komme att framlägga.

Med anledning av överbefälhavarens uppgift, att anslag sedermera skulle äskas för anställande av en militär brandkonsulent, finge utredningen emellertid anföra, att det syntes tveksamt, huruvida en sådan konsulent borde tillsättas. Utredningen avsåge att föreslå tillsättande av ett statligt centralt organ för att övervaka brandväsendets verksamhet och utveckling ävensom tillsättande av särskilda tillsynsorgan i länen. Det förefölle sannolikt, att behov icke skulle uppstå av en militär brandkonsulent, om dessa organ inrättades.

Den undersökning rörande försvarsväsendets brandskydd, som på överbefälhavarens initiativ verkställdes inom försvarsstaben, har såsom framgår av den i det föregående lämnade redogörelsen givit vid handen, att förhållandena härutinnan icke äro i alla hänseenden tillfredsställande. Den för ifrågakvarande undersökning tillsatta kommittén har funnit ett flertal åtgärder påkallade för en effektivisering och rationalisering av det militära brandskyddet.

Departements-
chefen.

I anledning av kommitténs förslag har sålunda överbefälhavaren den 10 oktober 1941 fastställt *brandskyddsföreskrifter* för försvarsväsendet. Vidare har överbefälhavaren förklarat sig hava för avsikt att framdeles äska medel för anställande av en *brandkonsulent*. Då slutligt förslag i detta avseende icke nu föreligger, anser jag mig icke böra i detta sammanhang ingå på denna av brandskyddskommittén och myndigheterna samt av brandförsvarsutredningen berörda fråga.

Brandskyddskommitténs huvudförslag, medelsanvisning till brandskyddets stärkande genom *materielanskaffning samt vissa byggnadstekniska m. fl. anordningar*, har tillkommit i samarbete med representanter för försvarsgrenarnas centrala förvaltningsmyndigheter och avser ett tillgodoseende av de i nuvarande läge mest angelägna behoven. Såsom framgår av den inledningsvis lämnade redogörelsen, hava — innan överbefälhavarens nu föreliggande förslag framlagts — från flygförvaltningens sida framställts särskilda äskanden om anslag till brandskyddsåtgärder, vilka delvis sammanfalla med de av överbefälhavaren i enlighet med brandskyddskommitténs förslag förordade. Då sistnämnda förslag synes hava i stort sett grundats på en noggrann undersökning och avvägning av de särskilda försvarsgrenarnas behov av anslag till dessa ändamål, anser jag mig böra i det följande utgå från överbefälhavarens förslag och förutsätter, att förutnämnda av flygförvaltningen framställda medelsäskandena härvid bliva i behörig utsträckning tillgodosedda. I den mån icke speciella skäl kunna åberopas, anser jag mig följaktligen icke böra framdeles tillstyrka särskild medelsanvisning för de av flygförvaltningen angivna ytterligare brandskyddsåtgärderna.

De av brandskyddskommittén anmälda medelsäskandena ha för *armén* begränsats till att omfatta materielanskaffning och vissa anläggningar, såsom branddammar och brandbodas. Däremot är frågan om erforderliga byggnadstekniska anordningar inom arméns olika etablissement alltfört föremål för utredning. Det nu aktuella medelsbehovet för armén uppgår till sammanlagt 300,000 kronor förutom det belopp av 500,000 kronor, vilket för ändamålet redan ställts till förfogande över förskottsstaten för försvarsväsendet. Denna förskottsansvisning torde nu böra regleras mot riksstaten genom anvisande av täckningsanslag, vadan sålunda medelsbehovet i denna del uppgår till ett belopp av 800,000 kronor. Emellertid torde någon anskaffning av motorsprutor med tillbehör för vissa barackläger i övre Norrland icke för närvarande böra äga rum. Angivna belopp bör därför reduceras med kostnaderna för berörda anskaffning eller 195,690 kronor. I följd härav beräknar jag medelsbehovet för arméns brandskyddsanordningar till (800,000 — 195,690 =) 604,310 kronor eller, i avrundat tal, 600,000 kronor. Av detta belopp torde i runt tal 75,000 kronor, belöpande på vattenreservoarer, brandbodas och dylikt, få anses vara av natur att böra anvisas över kapitalbudgeten såsom kapitalinvestering i försvarsväsendets fastighetsfond, arméförvaltningens delfond, medan återstoden, i runt tal 525,000 kronor, torde böra bestridas genom anslag å fjärde huvudtiteln.

För *marinen* räknar brandskyddskommittén med ett sammanlagt medelsbehov av 725,000 kronor. Detta belopp fördelar sig på följande poster, nämligen 200,507 kronor för byggnadstekniska anordningar, 393,660 kronor för brandskyddsmateriel, 56,000 kronor för branddammar och brandbodas m. m. samt 74,833 kronor för administration och oförutsedda utgifter. Marinförvaltningen har i sitt remissutlåtande på anförda skäl ifrågasatt en höjning av det av brandskyddskommittén föreslagna beloppet till 820,000 kronor. För egen del finner jag mig emellertid böra fasthålla vid det av brandskyddskommittén förordade beloppet, 725,000 kronor, vilket som nämnts får förutsättas vara grundat på en undersökning rörande de mest angelägna behoven.

Anslagstekniskt torde beloppet i fråga böra uppdelas sålunda, att posten för brandskyddsmateriel samt härför erforderliga administrationskostnader, eller i avrundat tal 445,000 kronor, anvisas över fjärde huvudtiteln, medan för byggnadstekniska anordningar, branddammar och brandbodas m. m. erforderliga medel, i avrundat tal 280,000 kronor, upptages såsom kapitalinvestering i försvarsväsendets fastighetsfond, marinförvaltningens delfond.

Vad slutligen angår *flygvapnets* medelsbehov, har detta av brandskyddskommittén beräknats till 958,200 kronor för byggnadstekniska åtgärder, 80,000 kronor för eldsläckningsmateriel, 380,000 kronor för branddammar, brandbodas, automatisk brandalarm m. m. samt 85,800 kronor för administration och oförutsedda utgifter, eller sålunda till sammanlagt 1,504,000 kronor. Av det förstnämnda beloppet belöpa 120,000 kronor på nya intendenturverkstäder vid två flottiljer samt nytt intendenturförråd vid en flottilj. Då jag icke på grundval av den nu föreliggande utredningen kan bilda mig en uppfattning om behovet av dessa byggnadsarbeten, anser jag mig icke här böra

räkna med anslag till dessa ändamål. Däremot finner jag i likhet med flygförvaltningen det ändamålsenligt och i längden ekonomiskt fördelaktigt att redan nu som simbassänger anordna de branddammnar, vilka böra komma till stånd vid Östgöta, Jämtlands, Svea och Göta flygflottiljer. Den härigenom uppstående kostnadsökningen torde med ledning av utav flygförvaltningen lämnade uppgifter kunna beräknas till 104,500 kronor. Det sammanlagda medelsbehovet för flygvapnets brandskyddsanordningar skulle i följd härav uppgå till $(1,504,000 - 120,000 + 104,500 =)$ 1,488,500 kronor. Från detta belopp synas emellertid böra dragas 20,000 kronor, belöpande på fatförråd vid två flottiljer. För ett av dessa förråd ha medel redan beräknats i propositionen 1941: 319. Beträffande behovet av det andra förrådet ha icke sådana särskilda skäl anförts, som böra föranleda ytterligare medelsanvisning utöver vad i sistnämnda proposition föreslagits. Medelsbehovet uppskattar jag alltså till 1,468,500 kronor.

I likhet med vad jag föreslagit beträffande arméns och marinens anslag för brandskyddsanordningar synes detta belopp böra uppdelas på driftbudgeten och kapitalbudgeten. Under fjärde huvudtiteln torde böra upptagas 100,000 kronor för eldsläckningsmateriel samt härför erforderliga administrationskostnader. För byggnadstekniska åtgärder samt för branddammnar och brandbodas erforderligt belopp, $(1,468,500 - 100,000 =)$ i avrundat tal tillhoppa 1,368,000 kronor, läser böra anvisas såsom kapitalinvestering i flygvapnets delfond av försvarsväsendets fastighetsfond.

Med hänsyn till medelsäskandenas angelägna natur, torde anslag för nu berörda ändamål böra anvisas å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1941/42.

Under återopande av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa
dels för armén till *Eldsläckningsmateriel* under fjärde huvudtiteln ett *reservationsanslag* av 525,000 kronor,

dels för marinen till *Eldsläckningsmateriel* under fjärde huvudtiteln ett *reservationsanslag* av 445,000 kronor,

dels för flygvapnet till *Flygmateriel m. m.: Eldsläckningsmateriel* under fjärde huvudtiteln ett *reservationsanslag* av 100,000 kronor,

dels till *Brandskyddsanordningar vid armén* såsom kapitalinvestering i försvarsväsendets fastighetsfond, arméförvaltningens delfond ett *reservationsanslag* av 75,000 kronor,

dels till *Brandskyddsanordningar vid marinen* såsom kapitalinvestering i försvarsväsendets fastighetsfond, marinförvaltningens delfond ett *reservationsanslag* av 280,000 kronor,

dels ock till *Brandskyddsanordningar vid flygvapnet* såsom kapitalinvestering i försvarsväsendets fastighetsfond, flygförvaltningens delfond ett *reservationsanslag* av 1,368,000 kronor.

Kungl. Maj:ts proposition nr 338.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Sigurd Lind.
